

**A' ROMAI CSÁZÁRSÁG AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.**

Indult BÉTSZEG Keddén 21. Februáriusban 1792.

BCL Cluj / Central University Library Cluj

Belső elegyes Tudósítatok.

Legényesen viseli magát a' Tél. Tegnap már keresztül volt fagyva a' Práter-béli Duna; a' zaj meg-szűnés nélkül fojtól-le a' nagyobb árkain; a' leg-jobb szón útunk vagyon, és a' leg-keményebb Télink az idén.

Az Erdélyi Országos Deputátzió, és az itt lévő Török Követ a' mi a' nevezetesebb tárgyunk az írásra, azért ezeken kezdék Levelünket. — Egy Országos Deputátzió, azon Orzágnak Udv. Kantzelláriája által szokta magát a' Kejedelemnél jelenteni; a' honnan a' múlt Pénteken, u. m. ezen hónapnak 17-dikén, őszve lévén a' F. Erdélyi Udv. Kantzellária gyűlve ennek Fejénél Gr. *Talabj* Sámuel Ur ő Kirjánál, az egész Deputátzió ide ment.

A' Deputáziónak Feje lévén ama Hazája, Nemzete és Fejedelme buzgó szolgálatjában meg-öszűit 70 ezteendő nagy Hazafi Ur. *Gyulai* Josef Ur ő Nga; ki egész Erdély Országának közönséges szeretét és benne való bizodalmat meg-is nyerte; a' fő Kantzellárius Urhoz ezen beszédjét tartotta: „

„ *Méltóságos Császári Királyi Udvari Kantzellárius Ur!* — A' Nemes Erdély Ország Tkts Rendei mi általunk Excellenciádat atyafiságosan idvezlik, és Hivatala Szerentsés meg-nyerését 's vitelit örvendik, 's mint a' Ns Rendek tellyes meg-egyezések szerint valófított 's felsőges Urunk Kegyelemességéből meg-erősített Udvari Kantzellárius Urtól tellyes reménységgel azon valóságos jó Hazafi indulatból származó atyafiságos indulatját ki-kérik, hogy mint egy Polgári Század alatt Törvényeink szentsége ellen érzett Ns Hazánk' sérelmei orvaslására intézett, és a' közelebb tartott Ország Gyűlésében Polgári törvényes alkotmányához képest érzett Artikulusaiknak, a' Királyi Kegyelem által lejendő helyben hagyásokat 's meg-erősítéseket, Hazafiúi forrón buzgó indulatjából elközleni, és atyafiságos szeretét édes Hazánkkal éreztetni méltoztalson.

Ere a' Kantzellárius Ur ő Exja következő feleletet adott a' Deputáziónak: „ — Atyafiságos szízzel 's tellyes tisztelettel vézsem én is a' T. Rendeknek ezen M. Deputázió által ki-nyilatkozott valóságos szerezletit 's bizodalmat; 's valamint különös szerentsémnek esmértem, hogy ezen tisztelet Deputáziónak edgyen edgyen minden érdemes Tagjait tisztelem; ugy fővebb törökedésem az, hogy e' des Hazánknak bennem vetett reménységének tellyes tehetségem szerint meg-feleljek, 's kívánságának eleget tegyek; melly tárgyomnak el-érését annyival is inkább szerentsés ki-menetellel reméllem, mivel igazságban gyönyörködő Kegyes Fejedelmünk ismeretes egyenelsége biztat azzal, hogy a' Nemes Rendeknek Törvényes kívánságokat meg-adja; 's Törvényeink ellen érzett sérelminket meg-orvasolja — mellyet hogy edgyes szízzel meg-nyerhesünk szízzemből ohajtom.

Vasárnapra virradolog öfzve-gyüle ezen Országos Erdélyi Deputátzió drága Magyar Köntösökbé öltözve, szép rendel, 9 órára, a' Fő Kormányozó Gr. *Bánffy* Ur Exja szállására; ki ezt 10 órakor a' F. Ts. Királyi Udvarba vezetvén, ö Felségének bé ajánlotta. A' Gub. ö Exja elől-álván a' Fejedelem előtt; a' Depatátzió pedig egy fél abrants formába körüllötte hátrább, egy hathatós Deák beszédet tartott ö Exja a' Fejedelem előtt (a' jövő Levelünkbe léfzen bé-iktatva) melyre a' Fejedelem Deákúl, mint a' Magyar Orzági Députátzionak azt felele: „Az Országos Deputátziót izivesen vettem, és az én Ts. Királyi Kegyelmemet ajánlom. A' Király fenn-álva halgatta az egész Deák beszédet — és végre a' Gubernátor Ur ö Exjától személlyesen tudakozta a' Députátus Urakat, kiket ö Excja edgyenként *auffirott* ö Felségének. — Innen a' Deputátzió a' F. Királynéhoz; *Ferentz* fő Hertzéghez s t. ment; mellyet következendő Levelünkben minden meg-esett beszédekkel edgyütt közleni főgunk.

Ma u. m. *Húshogyó*-*Kedden* az egész Erdélyi Kantzellária és Deputátzió Kantzellárius Gr. *Teleki* Sámuel Ur ö Excjánál vagyon ebéden és atyafiságos mulattságon:

Az Auszriai Tartományokban való tanulása az Ekklesiái Historiának meg-tiltatott másutt, tsak az Univerlitásokban tanittatik — és a' Klastromokban sem tanittatik ezután.

Elegyes jegyzésk.

Gróf *Szapáry* Péter Ur vette Hitefséül Gr. *Csáky* János Ur ö Nga Kisalfiszonyát. — N. *Mont* Vármegyében *Judicii Subalterni Præsesagot* viselt M. *Hájszár* Josef Ur Kir. Tanátsosi Méltósággal tiszteletett-meg. — A' *Nagyfzombati* Kerületbéli Táblánál Titoknaki rangal és 8000 for. elztendei fizetélssel vólt *Regisztrátor Gázló* Ur, a' Helytartó Tanátsnál 550 forintal Kantzalita lett. — A' Sep-

temvicslő Táblán 500 for. fizetéssel volt *Registrans* *Tiborg* Ur, ugyan kantzallista lett 350 for. fizetéssel. — Ez előtt *N. Szathmár* Vármegyének Regisztrátora *Gyöngyösi László* Ur itt lett *Accessista* 300 for. fizetéssel. — — *Szabó László* Ur pedig, (R.É.) ki előbb *Váradon*, az után *N. Bányán* Professo volt viselt, *Accessista* lett 200 for. fizetéssel. — Csak ezen Hivatalakra 250 Inflánsok valának, kik ez előtt már nagyobb Hivatalokban szolgáltak. A' Kamara többet infláltak 600-nál, pedig csak 20 az üress hely.

Erdélyben a' *Pupilaris* *Exactorátust*, az az, az *Arvák* *Izám-vévé* hivatalát, ő *Felsége* a' *Királyi* *Táblától* el-választván, a' *Kormányfő* mellé foglalni méltoztata.

A' *Hirmondónak* 239-dik lapjáról egy *moltan* *Bétsben* mulató *Hazánkfia* olvasván: *hogy a' Kolosvárt lakó Hivatal-béli Személyek' háza ezen a' télen csak úgy melegelett, sitha a' Fő Ispány Ur parantsolt sá hánt* — igen méltó panaszra indula és ezeket mondá — „A' *Gyalai* *Dominium* csak 2 mértföld *Kolosvárhoz*, és annyi fája vagyon, hogy ez egyedül el-tarthatná *Kolosvárt* fával. A' *Fiskalé* *Dominium* még közelebb vagyon *Kolosvárhoz*. Ez még egy más *Kolosvárt* el-tarthatna fával. Honnét tudja hát a' *Hirmondó*, hogy fával tartani *Kolosvár* *Várofsát*, olly nagy gondot adjon a' *Fő Ispánnak*? — A' *Szamos* vize éppen azok között a' havasok között önti bé magát, a' leg-szebb vögyön, *Kolosvár* *Várofsára*, a' melly havasok, egy néhány *Kolosvárt* el-tarthatnának fával — kivált ha egy kevés gond és erdő nevelő tudományak is szabad lenne a' dologhoz közelíteni — és az *Erdélyi Bau-Direkció* mutatná-meg a' módját, miképpen lehessen a' *Szamos* hátán a' fát borséggel bé-szállítani *Kolosvárra*. — Egy szóval *Kolosvárnak* a' fa dolgára nézve lehet leg-nagyobb boldogsága. „

A' midőn *Gr. Szétsényi* Ur fő Exja a' *Magyar* *Ország* *Rendjeitől* *Nápolyba* küldött emlékeztető, már

már elége tudva lévő pénzt a' Királynak által adta volna, egy igen szép beszédet tartott Olofz nyelven, melly által a' Nemzetet és a' Nemzet szives ajándékát ajánlja vala ő Felségének. — A' Király ugyan azon nyelven felele a' Grófnak, mellynek értelme így vagyon Magyarúl. „A' leg-érzékenyebb belső indulattal ölelem a' barátságának azon bizonyosságát, melyet ragasztottak a' Tsászar 's Magyar Király, és a' Fő Hertzeg Nádor Ispány, ahoz a' kedves ki-nyilatkoztatásához, a' mellyet mutatnak hozzám Magyar Ország' Rendjei; meg-emlékeztvén azon nagy örömről, mellyet tapasztaltam az ő Nemes és Vitéz Nemzetjeknél. “

„Az a' tífztelet, mellyet bizonyított erántam a' Magyar Nemzet, 's azon betsület-érzés, mellyet öntött az én belém maga eránt, soha se fognak kiesni szivemből. “

„Kérem az Urat, tegyen erről tanúbizonyosságot a' Státusok, és a' maga méltó Társai előtt. Én az Urat, a' leg-nagyobb meg-clégedéssel nézem ezen fő Városban. “

Német nyelven tartott ezen Kedv. Hazánk nagy érdemü Követje különös beszédet a' F. *Nápolyi* Királynéhoz ezen alkalmatossággal; mellyben Nemzetünknek a' Nápolyi Udvar eránt való buzgó indulatját jelentvén, a' Nemzetet, és a' Nemzettől Koronázásunkon való megjelenéseknek háladatos örök emlékezetére veretett pénzt ő Felségének Kir. Kegyelmébe ajánlá. — A' F. Királyné-is hasonlóképpen Németül tartá egy beszédet, a' nevezett Grófhhoz, mellynek értelme ez: — „Az én Bátyámnak a' B. Tsászarának, kihez engemet oly drága kötelek köteleznek, e' jelen való alkalmatosságbéli küldését ezer örömmel és gyönyörűséggel fogadom. Valamint réám nézve, úgy a' Királyra az én Férjemre nézve igen kedvesen érzékenyítő dolog az, hogy egy olly nemes, és vitéz Nemzet illy kiváltképpenváló módon bizonyítja meg erántunk a' maga figyelmetességét. Kérem a' Gróf Urat!

rat! hogy különösen részemről tegye bizonyossá a' Császárt az én Bátyámat arról, hogy tiszteletem, 's érzékeny szeretetem, mellyel viseltetem eránta, határ nélkül - való: győzze meg Magyar Ország Rendjeit is arról, hogy igaz szivefségü kötelessék 's betsülőjöké vagyok. Hitelle el egyszermind az Ur magával is, hogy a' Rendekek, egy illy betses Biztosságnak végre hajtására - való választatások által, soha már jobban nem találhatták volna kedvünket; mint midőn az Ur' Személyét választatották."

A' *Munkácsi* Uradalom, vagy Dominium visszavételet volt (mint tudni - való) a' Gróf *Schönborn* Familiától, 1788-dik esztendőben a' Korona' számára. A' közelébb multt Ország-Gyűlés ellenben visszaitelte azt örökre az említett szép érdemekkel tündöklő *Schönborn* Háznak, az általa hozott, 's Királyi helybe - hagyással is meg - erősítetett Tzikkelyeknek 7-dikében. ▲ voltaképpen való által - adás, ezen folyo esztendő Január. 29-dikén esett meg. Altal - adó volt a' *Munkácsi* Distriktut' Kamerális Adminisztrátora (Kamarai Ki - szolgáltatója), 's Kir. Tanácsos M. *Csathó* Ur. Altal - vevőnek ki - kérte maga képeben Gróf *Eugenius Ervin*, Ns *Beregh Vármegye'* örökös Fő Ispánnya; Ifjabb Tek. *Lonyai László* Urat, Ns *Beregh Vármegye'* Első Al Ispánnyát, a' ki volt t. i. negyedfél esztendővel ez előtt ugyan tsak Altal - adója is az Uradalomnak, a' *Schönborn* Ház' részéről. Midőn birtokába vette volt a' Kamara ezen Jólzágot, 150 ezer forintot fizetett a' *Schönborn* Familiának; most tehát ezen summát vissza kívánta magának a' Kamara is, de annak szakalzonként - való le - fizetésére 5 esztendőt engedett a' fennnevezett Gróf Urnak. Ő Exaellentziája azonban mindjárt le - tette nagy részét a' summának; 's minden órán egésszen is ki fogja elégíteni a' Kamarát.

A' *Bétsi* Universitátsnál olyan dolgot szemléliünk egyet a' többek közt, melly itt mostanság éppen nem vala szokásban. Ez abban áll, hogy ő *Bétsi* Pelyege némelly Professori Kathedrákba rend kívül val

ló tanítókat-is rendelni jónak tartván, az *Europa Statusok Historiájának*, a' *Physikának* és *Politikai* Tudományuk tanítására, három ilyen Extraordinariusokat, u. m. az elsőre *Baumeister*, a' másodikra *Döttler*, a' harmadikra *de Luca Ignácz* Urakat ki-neveztetni meg-engedte. — O felségének ezen rendelkezésében sokan ezt a' bölts tzelt akarják látni, hogy a' Bétsi Univerzitas a' külső Országai-kihoz ezzel is közeledjék valamit, és a' Professzorok szorgalmatozsága nevedjék.

Tegnap 1 órákor mene a' Török Követ egész *Asiai* pompával és Gálával egy pompás 6 lovú Gála hinton a' Német Birodalom V. Kantzellariatsához H. *Kollordohoz* Audentiara. Elöl egy osztály fegyveres Gyalogság parádéba, az után a' vezetékeken lévő drága készülletü paripák és némely Török Tíztek lovan meenek vala a' Török Pappal edgyütt, kinck Kalpogja éppen olyan, millyent a' Magyar Ref. Prédikátorok között még maig-is viselnek némellyek. Közbe megyen vala itt a' Követ Hintoja, mely mellet gyalog Törökök és a' Hertzeg tseledjei valának két felől. A' Hintó után mennek vala a' Török Tíztek drága készülletü Paripákon, hátul pedig megint egy osztály gyalogság rekerztébe ezen pompát — és lovas vasasok is mennek vala elől hátul.

A' Török Követ a' Játék néző helyeken és a' *Redutba* szabadon jelenik-meg. — A' Nemzeti játék nező Palotának 3-dik részében (*Lórsi*) ülő hely kézzittetett számára.

Egy néhány napoktól fogva az a' hir Bétsben, hogy a' Frantiák ellen tsak ugyan 100-ezer minden féle Hatalmozságok seregei fognának minden órán indulni — a' *Muszákák* és Svédok pedig egy Közönséges hajós serget fognának *Korsika* szigetje féle ezek ellen indítani. — A' Pruzlzus Király 25-ezer népet ad a' Birodalombéli fergek mellé a' Frantzok ellen. — A' Bétsben lévő Frantzia Követ Monsieur *Nadilles* Urról, az a' hir, hogy minden órán induló félben volna haza felé.

Torda 9-dik Február. 1792. — A' különböző Vallásnak között meg-eshető atyafiságos egyettségnek, és együtt való barátkozásnak példáit, hogy ne csak Magyar Országról hirdelje oltan ottan az Ur, hanem a' mi Erdélyünkről is, hol az a'-féléknek éppen nem kellene ujjságnak lenni, imé egy nevezetessel Tordáról kedveskedem az Urnak. A' múlt Januariusi hónapnak 8-dik napján iktattaték bé Néhai Fő Tisztelendő *Molnár Márton* Urnak helyében a' Tordai Catholica Nemes Megyének Plébánusává, és ezen Vidéknek Esperestjévé Fő Tisztelendő *Lászlófi Gergely* Ur, a' melly napra még előre minden Vallású Tordán találtató Parochusok el hívattattva valának, a' Tordai Tek. Kamarabéli Tíztséggel és más Városi Elöljárókkal együtt. Tíz óraker bé-kisértetvén a' templomban a' bé iktatandó új Plébánus és Esperest Ur a' számos emberekből álló gyülekezetnek közepette, majdon a' nagy Oltár eleibe jobb felől tétetett asztal mellé le-ülé fő Tisztelendő Kánonok, Kolosi Plébánus és Esperest Ur, *Bogáts Ferentz* Ur, mint a' bé-iktatásra kibotsátott Tisztelendő személy, ki-is egy a' Sz. Írásból szedegettegetett hathatós és fontos Beszédet tartá a' Papi Méltóságról, annak felséges de igen terhes köteleiségeiről, bé-fejezvé végre beszédét annak a' mostani alkalmatosságra lett díszes szabogatásával. Ezt követte a' Püspöki Dekretumnak, Tíz. *Botkor* Ignácz Só-Aknai Káplány Ur által lett felolvasatása, melly Dekretumban a' Mélt. Püspök, Gróf Ur ő Exja szép ditséretekkal elé-számlálta ezen Fő Tíz. *Lászlófi* Gergely Urnak érdemeit, melly szerint cisóben-is egy esztendeig a' Károly-Fejérvári Püspöki Sz. Székben, Consistoriális Notáriusi hivatalban szolgált; az után Kolosvárat Káplány lévén, egyfzersmind a' Kis-Papok' Semináriumban négy esztendeig Vice-Prælectútságot viselt; majd annakutánna a' Nemes Katonai Megyében Plébánuságot 's azon vidékben Vice-Esperestséget érdemlett, és az ott körül lévő Megyéknek fáradszhatatlan segítője volt. Mind ezen érdemei most már

már méltók voltak arra, hogy ezen mostani még tiszteletesebb Hivatalban helyheztesztettnék. Mellyeknek fel-olvasása után maga-is az új Fő Tiszt. Plébánus Ur szép beszéddel meg-köszönte, mind Mélt. Fő Pásztorának, hozzája mutatott Kegyelmeiségét, mind pedig, a' Nemes Megyének hívségét és engedelmeiségét ki-kérte amaz igékeek erejével: *Az én juhaim az én szómat halgatják.* Ez után az Installátor Fő Tiszt. Kánonok Ur egy ahoz igen ilendő rövid beszéd mellett által adá a' bé-ismantatott Tiszt. Plébánus Urnak a' Templom Külsőit, melly mellett a' Templomot és ahoz tartozókat hívséges goadviselésébe ajánlá. Utoljára Hála-adó külömb-külobmb-féle Énekek mondattak, és a' Nagy Oltáron a' Sz. Aldozat hoszfazon tartott ahoz ilendő szokott Tzerémonióval meg-tétegett. Így a' templombéli Isteni Sz. Szolgálat végeztetvén, melly alatt nagyobb tisztetség-tétel végett, a' Tordai Ter. Kamarabéli Tiszttség-is, keze alatt lévő All-Tisztek között hat személyekkel, kik bányászti köntösben öltöztetve valának, az Oltár körül udvaroltatott, és hat ki-szegezett ágyuk sok versben meg-szollaltak; az után bé-kisérteték a' fő Tiszt. Új Plébánus és Esperest Ur a' Parochiális Házhoz minden Hivatalosok által, hol elsőben is a' Plébániában bé-állittatott, majd pedig igen tiszteletes kézfűletű szép ebédhez ülének feles társammal külömböző Valású néhány Tordai Papok, a' Tekintetes Kamarai Tiszttség más Egyházi és Városi Elöljárókkal edgyütt. Melly atyafiságos és hoszfazan tartott edgyütt való ártatlan mulattságok le-sojlyása alatt láthatta akárki ama' régi Keresztények között emlékezetes *Aszpénak*, az az: Szeretet' Vendégségének nevezetes példáját, mellyben a' Gazda és a' Vendégek, mint azon egy menuei Atyának gyermekei, szeretetnek kötelével egybe-ülélkezve igen atyafiságos nyájfalságnal együtt vigadtak, és minden külömbséget el-felejtvén mint egy testvéreké lettek, és a' régi Keresztényeknek tsókjaival rendre egymást illették: láthatta volna akárki iten az Együtt

Együtt-múlatóknak Seregét, olyan formában, mint egy különböző kertekből szakasztott virágokból egyben fuzott Kolzoru, mellyek azon egy földből valók, csak azon egy esőtől öntöztetnek, és csak azon egy naptól elevenítettnek; és noha különböző Kertekben plántáltattak, 's nevékedtek, de kivált a' magok nemek szerint különböző illatjok vagyon, de csomóban fuztattván ékesen egyben-illenek, és a' különböző kedves illatoknak egyben elegyédése a' izaglást nagyobb 's tökéletesebb gyönyörködtetéssel múlatja: láthatta akárki továbbá, hogy a' jó kedv a' józansággal, a' vidámodás a' mértékletességgel egybe-ölelkezhetik az ártatlanságnak határain belül, és hogy a' felebaráti igaz múlatás olyan *vehiculum*, avagy a' közlésre 's bévételre szolgáló eszköz, mint némelykor a' bor vagy a' víz az orváságnak bévételére, mellynek szolgálata által bé-folyhat egyik íziből a' másikba az atyafiúi szeretet az egéiz Kerektényi test' nyavalyájának hasznos orvoslására: láthatta végezetre akárki annak az igen régi vendégségnek példáját *Isák* és *Abimélek* között annak az örökös szövetségnek bizonyosságára, hogy soha ez után a' kút feltáborzás nem lézen az *Isáknak* Páztori, és a' *Gérártnak* Páztori között. Ilyen forma egyben szövetségésre ada alkalmatosságot a' jó ízivel látó és ártatlan vig kedvű fő Tízti. Gazdának lakadalmá, melly alatt az ágyuknak fokzori dörgös hírmondásai-is hirtelték, hogy Városunkon több ilyen forma *Agapé* nem történt. Ugy légyen! tellyesedjenek-bé mind azok a' szent fogadások. Hiszem, minékünk kellene másokat meg-sózni, mikor Tordán teremnek a' földnek sava. — Már nem-is szükség írni a' sáros özből, és kies tavaszból tsudállatosan egyben-elegyett idő-járását, mely folyt többnyire ez egéiz éftendőben. Az erdőre járó gazdák széltében szemlélik a' kökörtsényeknek és más tavaszi virágoknak nyilásait. Azonban a' ködös büdös lágy nedves levegő közben járult mind eddig. Hallatik-is már némely helyeken ki-ütni a'

a' ragadó nyavallyáknak ereje. Hallott ide-is és látzott a' Szeben felől ki-érkezett és a' Marosig, Enyedig ki-jött nagy égi háborúnak ujjsága. — — Minden-féle katonák, még a' Határnokság-is nyilván bezzéli, hogy az hadi illendő készültre, és magokat készen való tartásra régen el-jött a' parantsolatjok, de többről semmit sem tudnak. — — A' Kamarai és Montanifficami Szolgálatokra, az hazafiak iránt költ Királyi Kegyelmes parantsolatnak minden-felé lett ki-hirdettetéséből már a' kövélkezett, hogy annak tanulására magokat lokan a' Collégiumokból-is, vagy már az illendő helyten jelentették, vagy a' magok jelentésére már készen vagynak. Ugy tudjuk, hogy az e'-félüket tanulónak valami részben való segedelem-is kegyelmesen ígértetett. Eddig a' Collegiumi életet tsak a' fok belső hivatal és a' Cancellistai pályá váltotta-fel. Imhol most nyílik-fel a' harmadik és nevezetesebb ajtó a' szegényebb de jóra menendő Ifjaknak böl-dogulásokra.

Difznajó. 1-ső Febr. — Difznajói Mese

Van *Bochus'* s *Vénusnak* egy rideg fajzatja.
Termézzete sertés, majom ábrázatja.
Képe Difznajónak betűit ki-festi,
Epicurus nyájja között hizlalt testi.
Lopott, nem rendesen szerzett Apa nevet
Élébb, mint sem hörpölt menyegzői levét,
Kit elébb bitangolt, feleségül vette;
De mikor nyöltz holnap telve el-temette
Már három gyermeki, egymás után hóltak.
Az előtt Sirjokban el-temetve vóltak;
Kik közzül a' nagyobb öt esztendőket ért,
A' kisebb-is tizenkét hónapot majd mért.
Serentsés gyermekek! a' kik meg-halának,
Jó idején a' föld' gyomrába szállának,
Ne hogy bírván bolond attyoknak torkára,
Öket majd meg-egyje *Saturnus'* módjára

Már vándorol hol egy, hol a' más határon,
 Níg Epicurushoz hajón vílzi Cháron.

Fejtse-meg ezt a' nem nehéz Mesét egy belső
 's külső formát állortázó, a' hasznak és a' torok-
 nak szolgáló ember, A * * I * * ki egy ideig Disz-
 najon lakozék. Ennek felesége, kivel tsak mintegy
 8 hónapott volt törvény szerint való házasságban
 a' múlt Decemberben meg-holt; de még-is nyóltz
 hónapos feleségének halála jelött három hónapok
 alatt három gyermekét temette-el, mind azon sze-
 mélytől valókat; egyet öt esztendőst, edgyet két
 esztendőst, harmadikat még nem éppen esztendőst.
 Azt mondják, hogy felesége egyéb testamentomi
 rendelkezési között azt-is hagyta, hogy mikor férje
 meg-fogna halni, akkor felette erről a' matériáról
 prédikáljanak: *Meg-mérettettel, serpenyőben vettet-
 tél, de híjánosnak találtattál.* De ez előtt már ré-
 gebben egy papi személy előtt esmeretes lévén
 igen-is a' meg-nevezett A * I * azt ígérte neki,
 hogy ilyen matériáról mondandó Igékkel fogná
 meg-tisztelni: *Az Ur szökőküddik e' számról nélkül,*
 minthogy hebe-hoba valami mesleri hivatalt-is in-
 kább kinez, mint-sem vízel vala.

Külső Országi Tudósítások.

Anglia. — Az Anglus Király Jan. 31-dikén a'
 fizokott Királyi közönséges beszéddel kezdé hozzá
 a' Parlamentomi ülésekhez. Leg-előbb-is a' Jorki
 Hertzegnek a' nagyobbik Pruszíziai Hertzeg Alz-
 szonnyal lett egybe kelését jelentette, azon bizo-
 nyos bizodalommal, hogy a' Parlamentom ezen
 Fels. Párnak illendő élelmére meg kivántató költsé-
 get fog rendelni. — Az után elő adta a' *Török-
 nek, Auszriának és Muszka Országoknak* együtt lett
 öszve békélléseket. — Azt szomorúan jelentette,
 hogy a' Napkeleti Indiai Tartományok iránt-is ha-
 souló békefséges hírekkel nem kedveskedhetik, a'
 hol *Tipó Sajb* még mind eddig meg-maradott a'
 maga vakmerő fel-tett tzellyában, és a' kit tsak
 egye-

egyedül az Anglus seregnek vitézsége indíthat igazságos békeségre. — Végre elő hozta a' Király a' Nemzetnek mostani virágzó állapotját és adólságai aloll való könnyebbedését.

El-végezván a' Király ezen beszédét, ki-ment a' Parlamentomból, az *Also Ház* tagjai is visszafizá ter-tenek a' magok házokba. Az után mind a' *Felső*, mind az *Also Ház*nak tagjai a' Király beszédének és kívánságainak fontolgatásán töltötték idejüket. A' *Felső Ház* tsak hamar meg-égyezett abban, hogy a' Királyhoz, Királynéhoz és az ujj házos Hertzeghez 's Hertzegnéhez egy-egy Izerentséltető közönet küldettséék. Az *Also Ház* is, neha valamivel bajosabban, ezen punctum iránt tsak ugyan meg-égyezett. *Fox* a' Királynak egész beszédét meg-rázagatta: — de erről, és *Pittnek* a' *Fox* ellenvetéseire tett feleleteiről mázszor.

Leg kisebb kétség sintsen benne, hogy a' Párisból Londonba ment Frantzia Emisariusok ezen 3 punctumokat ne tették volna az Anglus Udvarnak elejébe, ha Frantzia Országgal szövetségre lépnék. — 1) Hogy a' *Cherburggi* ki-kötő helynek erősségeit Frantzia Ország egészzen le-rontani — 2) *szor* a' Spanyol Familiai — 3) *szor* az Auslriai Házzal 1756-ban kötött Szövetségről le fog mondani.

Ezen fel-tételekre az Anglus Udvar azt felelte: hogy *Cherburgot* nintsen miért jobban le-rontani; ezt magok az Anglus sereg elégge le-rontották volt. A' mi a' Spanyol és Auslriával valo Szövetségről leendő le mondását illeti a' Frantziáknak, erre sem lézen szükség; mert ha az ujj Frantzia Constitutio fenn marad, ezen Szövetségek magoktól oda léznek, és Anglia magát a' Frantziáknak semmi dolgába belé elegyíteni nem akarja. — Errol mázszor többet.

A' *Pruszus* Udvar által közelebről el-foglaltatott *Anspichi* és *Bayrent'i* Fejedelemségek együtt 33 Városokat és 53 mező Városokat foglalnak magokban. A' jövedelem belőlök többre mégyen egy Millió

Millió Talléroknál. Most 3 Regiment Pruszszus katonák vettek parantsolatot, hogy a' közönséges őrizetre ezen Fejedelemségekbe bé-ízáyanak, melyek hogy *Tsch* Országon őtozhasanak kerésztil, a' Bétsi Údvartól, a' mint halljuk, meg- engedtetett. — 33 Városok — 53 mező Városok — egy Millió Tallérokna! nagyobb jövedelem — két olyan Fejedelemségeknek el-fogdolásá, mellyekben az eddig benne volt Serpéken kívül még 3 új Regimentek el-quartélyozhatnak — még pedig éppen a' belső részében a' Német Birodalomnak: — mind ez, nem kicsiny pondus az Európi Fejedelmek' egyenlő Fontyónak tengelyén függő — — mérő Serpenyőben. Az *Zintpoch-Bayreuthi* Fejedelem, ki a' maga Uraságát a' Pruszszus Királynak által adta, most másodikszor házosodván meg, Angliában él nyugodalomban.

A' Frantzia hírek most csak igen apróságok. — „
„ Post St. Maxencchan néhány, a' Rhénus' vizén túl táborozó fekete Vitézek Seregét szaporítani indult Frantzia Nemesek fogattattak-el. Az ott Garnizonba fekvő Nemzeti Gárdák esmertek réájok: Ki-ízállítottak ezek a' kotsijokból, 's az a' tájjon találtatható leg-ízbebb szamarat hozák elő, 's erre ültették a' leg-ízbebb 's aranyba öltözött Vándorlót, artzal a' szamar' farka felé fordítva, kezébe a' kantár-szár helyett a' kopasz appendikset tartván, a' képe bor seprővel mázoltatván-bé, fülbe-való helyet mind a' két fülére egy egy portzió ízénát köt- vén, hordozták a' Város' utzára mind a' hét Aristokratikusokat, 's énekelve kisírtetvén a' nép' seprőlékjé- től. Szeretsére oda érkezett a' Munitzipalitás, 's ezeket a' régi Systema Mártyrjait ki-vette a' Nép kezeiből, és őrizet alá tette. Azonban ők magok adtak okot erre a' velek való bánásra: mert a' mint a' Vendég-fogadóba bé-mentek ki- ne- vették a' Strázsán álló Nemzeti Gárdát, mivel az a' haját körül nyiratta; ez elő-szóllitá Társait, 's a' Nemesek' haját le-beretváltattá, és úgy jártak velek körül a' Várost az említett pompával. Az egész

egész dologban leg-keşervesebb az vlt, hogy annak, a' ki a' szamron lovaglott, meg-kellett a' paripa' tulajdonosának a' ki-alkudt, 's 15 Livrk bl ll fuhart fizetni. — *Crimen Lse humanitatis s nobilitatis!*

Egy ms helyen 300 Livrkra, 2 hnap fog-sgra s a' per kltsegének meg-fizetsre bntet-tetek egy meg nem eskdt Isten szolgja, azrt: hogy az Isten beszdnek szkbl a' npet a' Con-stituti, a' trvny s a' hazjok hvsgre meg-eskdt Papok ellen ingerelte. — *Crimen contra Lsam Constitutionem!* — Ugyan itt egy meg-eskdt Pap az Oltron tial verettetve a' maga vrben fetrengve tanltatk, mg pedig a' iz. Pl Templomban. — Mr e' *Crimen inauditum contra sanctum Dei!*

Ha így megyen a' dolog sokig Frantzia Or-szgban, annyira el-hatalmozik a' bnn, hogy majd nv is alig tanltatik nki. — A' Frantzik Kirlya ezt ltvn 's egyszersemind azt is elmjben forgatvn, hogy mivel a' meg nem eskdt Papok ellen val Dekretomot meg-nem erstette volt, ne talm a' np  Felsgnek tulajdonttsa az Istennek nmelly szolgi kztt, s azok tial a' np kztt minden-nap tmod ujj egyenellensegket: ezen az okon jo-nak llt a' napokban az Orszgnak mind a' 83 Deprtmnyaiba egy kemny Kirlyi parantsolatot botsttani, mellynek ez a' Summja; hogy az E-lljrok semmi nm bksg laboritok kztt kl-lmbsget ne tgyenek, hanem a' Zsidt úgy, mint a' Kercztnyt — a' R. Ctholicust, úgy mint a' Pro-tesztnt. — — — — —

— a' Conformstt, valamint a' Dissidenset — a' Papot, mint a' halgatt — ha magt arra a' mots-kos alatsnylgra le-botsatotta, hogy hazjt ve-ldelembe ejteni igyekezze — a' Trvnyeknek leg-rvidebb s egyenesebb tyan meg bnttsk:

Jan. 25-dikn gy 68 elztends *Latude* nev em-ber jelenk-meg a' Frantzia N. Gylls eltt, lel-met krvn magnak; mivel minkutna 42 elzten-deig

deig lett volna lakója a' *Báthillá*-nak, már most a' minden napnak megkeresésére alkalmatlan. — Ez az valótlan Ur, azért tételet volt a' *Báthillá*ba, hogy *Matam Pompaibournek* egy hazugsággal hizekeltetett volt, mellyen rajta éreztetett. Ezt mondotta volt a' *Magyarok*nak, hogy egy *Levél* által meg fog érezteteni, melly bé nem helyesedvén, sőt a' hazugság világra jöttén, a' nevezett *Latude* Ur 42 ékzendekei nem látta nau főnyt.

A' külső hírekből azt olvassuk, hogy a' *Belgák* fő Kormánybírája *Panderot*, midőn ezen napokban magának *Hollandiában* *Prozelitusokat* verbuina, el-rogattaték, és így ő is ki-jáztotta a' világnak mai *evolutziós* *Theatroman* a' maga *Ser-tés* *Messer* *darabját*.

Utolsó jegyzések — „ Ugy értjük *Budáról* és *Pestről*, hogy a' mi *Kegyelmes* *Palatinusunk* igen friss egészségben vagon. A' *Helytartó* *Tanátsón* gyakran *Próbált*. — *Febr. 15-dikén* a' *Septemvirális* *Tábla*nült elöl. — *N. Pest* *Vármegye* tsak azért *rendelt* egy *Notáriust* a' maga *kebeléből*, hogy a' *Magyar* *Prothocolum* *Déák* *nyelvre* fordítsák a' *Palatinus* *kedvéért*, ki ezen *Vármegyének* *Fő-Ispánnya* — *nahá* már ő *Hertzege* *Magyarul* is *alkalmasint* ért. — *Itt* is *keménykedik* a' *Tél*, és most van az *időn* a' *leg-keményebb* *idő*. — *N. Szathmár* *V* *gyének* is *közönséges* *Gyűlése* tartatott ezen *hón. 6. 7. és 8-dikán*. Ennek *Adminis-trátorához* *Levelet* *küldötte*nek *Kassára*, és a' *jövő* *Gyűlésre* *hivják* ezen *Kedves* *Hazafit*, *kiben* a' *N. V-gyének* *tellyes* *reménysége* *helyhez*tetetik. — *Levelet* *küldött* ezen *N. V-gye* a' *fő* *Hertzeg* *Pa-latinushoz*, *meltyben* *arra* *kéri* ő *Felségét*, *hogy* a' *maga* *kegyelmes* *közben-járása* *által* a' *Pesti* *Uni-versitásba* *Frantzia* *nyelv* *tanító* *Professzor* is *tétes-sék*. *Bólts* *tzélja* *ez*, *ezen* *Nemes* *V-gyének*; *mert* *mig* a' *pallérazottabb* *Nemzetek* *nyelveit* *nem* *tud-juk*, *vakok* *és* *sánták* *vagyunk*.